

Maribor, 13. 5. 2026

ZATIRANJE PLEVELOV V OLJNIH BUČAH

V SV Sloveniji smo letos s setvijo oljnih buč zavlačevali zaradi sušnih razmer, kajti takoj po setvi buč je potrebno uporabiti talne herbicide, ki pa za svojo dobro delovanje potrebujejo talno vlago.

Buče imajo dokaj slabo tekmovalno sposobnost proti plevelom tako v začetku razvoja, kot tudi v drugem delu rastne dobe. So šibek člen kolobarja in lahko pomembno vplivajo k povečanju zapleveljenosti njiv, posebej če dolgo čakamo s spravilom. Osredotočiti se je potrebno na čim večji obseg mehaničnega zatiranja plevelov, tako strojno kot ročno. Preden se odločimo za pridelovaje buč, je treba njive razpleveliti v drugih poljščinah. Ker se buče seje razmeroma pozno, se lahko pred setvijo poslužuje tehnika izčrpavanja zalog plevelnih semen – **izvedba slepe setve**. Njivo se na grobo poravna že v začetku aprila. S tem se vzbudi kalitev plevelov. Tri tedne po prvi pripravi se opravi brananje, s katerim se prizadene že vznikle pleveli. Nato se njivo pusti pri miru kakšnih 14 dni, nato pa se **izvede prava predsetvena priprava**. Seje se nakaljeno seme buč, da se čim bolj pospeši vznik. Zato, da se olajša mehanično zatiranje, je treba **uskladiti način setve – sajenja in način uporabe okopalnikov ali drugih orodij za mehanično zatiranje**. V Sloveniji prevladuje sistem setve v enojne vrste. Pri setvi s sejalicami za koruzo so medvrstne razdalje večkratniki razdalje 0,7 m. Takšne razdalje se ujemajo z okopalniki za koruzo, ki se jih nekoliko priredi. Dvovrstna setev je že manj primerna za strojno okopavanje. Lahko se uporablja enovrstna setev v sistemu šahovnice tako, da se lahko buče okopava v dveh smereh, pravokotno eno na drugo. Ročno zatiranje plevelov v bučah je navadno potrebno in se običajno stroškovno gledano tudi obrestuje.

Za zatiranje plevelov je v integrirani pridelavi treba izvesti vsaj en ukrep brez kemične aplikacije letno (slepa setev, uporaba česal, okopavanje, termično zatiranje plevelov–plamen, vodna para ipd.) ali aplikacijo herbicidov samo v vrste.

Preglednica 1: Registrirani herbicidi v oljnih bučah

Pripravek	Odmerek	Fenološka faza uporabe	Delovanje na plevela
Devrinol 45 FL Colzamid (napropamid 45%)	2,0 – 2,5 L/ha	Pred setvijo s plitvo vdelavo (inkorporacijo) sredstva na globino 2 – 5 cm	Nekatere vrste enoletnega ozkolistnega in širokolistnega plevela.
Flexidor (izoksaben 50 %)	0,2 – 0,25 L/ha	Takoj po setvi in pred vznikom buč (BBCH 00) oziroma najpozneje 3 dni po setvi	Enoletni širokolistni pleveli. Zatira naslednje pleveli: njivsko pasjo kamilico (<i>Anthemis arvensis</i>), navadno njivko (<i>Aphanes arvensis</i>), navadni repnjakovec (<i>Arabidopsis thaliana</i>), samosevno ogrščico (<i>Brassica napus</i>), navadni plešec (<i>Capsella bursa-pastoris</i>), dlakavo penušo (<i>Cardamine hirsuta</i>), studenčno smiljko (<i>Cerastium fontanum</i>), spomladansko kokošnico (<i>Erophila verna</i>), navadno rosnico (<i>Fumario officinalis</i>), žabje ločje (<i>Juncus bufonius</i>), njivsko mrtvo koprivo (<i>Lamium amplexicaule</i>), mrtvo koprivo (<i>Lamium sp.</i>), navadno njivno zrcalce (<i>Legousia speculum-veneris</i>), kamilico (<i>Matricaria sp.</i>), njivsko spominčico (<i>Myosotis arvensis</i>), poljski mak (<i>Papaver rhoeas</i>), ptičjo dresen (<i>Polygonum aviculare</i>), navadni slakovec (<i>Fallopia convolvulus</i>), njivsko zlatico (<i>Ranunculus arvensis</i>), srhkodlakavo zlatico (<i>Ranunculus sardous</i>), njivsko redkev (<i>Raphanus raphanistrum</i>), nočni slizek (<i>Silene noctiflora</i>), njivsko gorjušico (<i>Sinapis arvensis</i>), navadno zvezdico (<i>Stellaria media</i>), navadni motovilec (<i>Valerianella locusta</i>), njivski jetičnik (<i>Veronica agrestis</i>), bršljanovolistni jetičnik

			(Veronica hederifolia), perzijski jetičnik (Veronica persica), jetičnike (Veronica spp.) in vijolico (Viola sp.). Zmanjšuje zapleveljenost: bele metlike (Chenopodium album).
Centium 36 CS Chimro Clomate (klomazon 36%)	0,25 l/ha	Po setvi, pred vznikom buč Po setvi, od razvojne faze suhega semena do faze, ko je drugi pravi list na glavnem stebelu v celoti razgrnjen (BBCH 00 – 12).	Nekatere vrste ozkolistnega in širokolistnega plevela. Dobro zatira plevle, kot so npr.: navadna zvezdica (Stellaria media), perzijski jetičnik (Veronica persica), enoletna latovka (Poa annua) in plezajoča lakota (Galium aparine). Zadovoljivo zatira: belo metliko (Chenopodium album), poljski jetičnik (Veronica arvensis), navadno kostrebo (Echinochloa crus-galli) in škrlatno rdečo mrtvo koprivo (Lamium purpureum). Sredstvo ne zatira: navadne rosnice (Fumaria officinalis) in njivske vijolice (Viola arvensis).
Successor (petoksamid 60%) Prepovedan na VVOI in za vključene v KOPOP- VOD in KOL III.	2 L/ha	Pred vznikom buč. Tretira se v času od setve do vznika buč tako, da so kaleče buče pokrite s prstjo. Običajno se tretira najpozneje v 3 do 5 dneh po setvi.	Talni sistemski herbicid, ki se uporablja za zatiranje ozkolistnega in širokolistnega plevela. Sredstvo zatira ozkolistne plevle, kot so npr.: navadna kostreba (Echinochloa crus-galli), muhviči (Setaria spp.) in enoletna latovka (Poa annua) ter širokolistne plevle kot so npr.: srhodlakavi ščir (Amaranthus retroflexus), bela metlika (Chenopodium album), drobnocvetni rogovilček (Galinsoga parviflora), kamilice (Matricaria spp.), breskova dresen (Polygonum persicaria) in pasje zelišče (Solanum nigrum).
Fusilade forte Fusilade max (fluazifop-p-butil 12,5-15%)	0,8 – 1,3 1,0 – 1,5 L/ha	Po vzniku buč in ozkolistnih plevelov (BBCH 12 – 14).	Enoletni in večletni ozkolistni plevli razen enoletne latovke (Poa annua).

Prepovedan na VVOI - pomeni, da navedene herbicide ni dovoljeno uporabljati na kmetijskih zemljiščih, ki ležijo na najožjih vodovarstvenih območjih .

Prepovedan v KOPOP- Vodni viri, KOL III - pomeni, da navedene herbicide ni dovoljeno uporabljati za tiste ki so vključena v program KOPOP - Vodni viri in KOL III.

PRED UPORABO POSAMEZNIH FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV JE POTREBNO PREBRATI IN UPOŠTEVATI NAVODILA ZA UPORABO, PREDPISANE RAZDALJE OD VODA 1. IN 2. REDA, VODITI EVIDENCE O UPORABI FFS, HRANITI RAČUNE.

Kmetijska svetovalna služba Maribor:
 Marjeta Miklavc, univ. dipl. inž. kmet.
 specialistka za varstvo rastlin